
МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ПОВІТРЯНИХ СИЛ
імені ІВАНА КОЖЕДУБА

СУЧАСНА ВІЙНА: ГУМАНІТАРНИЙ АСПЕКТ

**Збірник матеріалів VI Міжнародної наукової конференції
Харківського національного університету
Повітряних Сил імені Івана Кожедуба**

8 липня 2022 року

Харків
2022

VI Міжнародна наукова конференція Харківського національного університету Повітряних Сил імені Івана Кожедуба «Сучасна війна: гуманітарний аспект»: збірник матеріалів, 8 липня 2022 року. – Х.: ХНУПС ім. І. Кожедуба, 2022. – 105 с.

Наведені публікації за теоретичними та практичними результатами наукових досліджень і розробок, які виконані науково-педагогічними працівниками, науковими співробітниками, докторантами, ад'юнктами, аспірантами та іншими фахівцями органів військового управління, закладів, установ і підприємств.

Для наукових, науково-педагогічних працівників, докторантів, аспірантів, фахівців у сфері військового управління, морально-психологічного забезпечення збройних сил .

ISBN

За достовірність викладених фактів, цитат та інших відомостей відповідальність несе автор.

Затверджено до друку Вченою радою Харківського національного університету Повітряних Сил імені Івана Кожедуба, протокол №8 від 19 липня 2022 року.

© Харківський національний університет Повітряних Сил
ім. І. Кожедуба, 2022

ЗМІСТ

ПРИВІТАННЯ КОМАНДУВАЧА ПОВІТРЯНИХ СИЛ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ.....	5
<i>Клочков В.В.</i> ПСИХОЛОГІЧНА СТІЙКІСТЬ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ У КОЛІ НАУКОВИХ ІНТЕРЕСІВ.....	7
<i>Кудренко О.В., Квіткін П.В.</i> ІНФОРМАЦІЙНА БЕЗПЕКА ОСОБИСТОСТІ ВІЙСЬКОВОГО ПРОФЕСІОНАЛА: ПАТРІОТИЧНІ ВИМІРИ.....	11
<i>Лук'яненко В.В.</i> ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ОЦІНЮВАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ЗАХОДІВ МОРАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ВІЙСЬК (СИЛ).....	15
<i>Кротюк В.А., Староконь Є.Г.</i> ДО ПРОБЛЕМИ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ УЧАСНИКІВ БОЙОВИХ ДІЙ....	20
<i>Rasiek B.</i> PSYCHOLOGICZNE ASPEKTY DOWODZENIA-WNIOSKI ZE WSPÓŁCZESNYCH KONFLIKTÓW ZBROJNYCH.....	25
<i>Алещенко В.І.</i> ЗМІСТ ІНФОРМАЦІЙНО-ПСИХОЛОГІЧНИХ ВПЛИВІВ ТА ЇХ КЛАСИФІКАЦІЯ В УМОВАХ ГІБРИДНІЙ ВІЙНИ.....	32
<i>Данильян О.Г., Калиновський Ю.Ю.</i> ВІЙНА ЯК ФОРМА СВІТОГЛЯДНОГО ПРОТИСТОЯННЯ	37
<i>Дзьобань О.П.</i> ДО ПИТАННЯ ПРО КОНЦЕПТУАЛЬНО-ПОНЯТІЙНІ ЗАСАДИ СУТНОСТІ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ВІЙНИ РОСІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ.....	41
<i>Поліщук І.О.</i> ВПЛИВ АГРЕСІЇ РОСІЇ НА ГЕОПОЛІТИЧНЕ ПОЗИЦІОНУВАННЯ УКРАЇНИ	44
<i>Кривошеїн В.В.</i> ІНФОРМАЦІЙНА АГРЕСІЯ ТА ЇЇ ФОРМИ.....	47
<i>Hula R., Diatlova I.</i> THE CONTENT OF INFORMATION WARS CONCEPTS IN PSYCHOLOGICAL APPROACH.....	51
<i>Афанасенко В.С., Пасічник В.І.</i> ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКІСНОГО НАДАННЯ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ДОПОМОГИ УЧАСНИКАМ БОЙОВИХ ДІЙ.....	52
<i>Ковальська-Павелко І.М.</i> ГЕНЕРУВАННЯ ІСТОРИЧНИХ НАРАТИВІВ ЯК ПРОПАГАНДИСТСЬКА ІНФОРМАЦІЙНА ОПЕРАЦІЯ.....	57
<i>Курбан О.В.</i> СПЕЦИФІКА ТА ОСОБЛИВОСТІ ІНФОРМАЦІЙНО-ПСИХОЛОГІЧНИХ ОПЕРАЦІЙ В УМОВАХ ВІДКРИТОЇ РОСІЙСЬКОЇ АГРЕСІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ (весна 2022 р.).....	60
<i>Кротюк В.А.</i> ВОЛОНТЕРСЬКИЙ ФРОНТ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ.....	63

Чалатко В.В. ІНФОРМАЦІЙНА БЕЗПЕКА УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА В УМОВАХ ВІЙНИ: НЕОБХІДНІСТЬ ТРАНСФОРМАЦІЇ.....	68
Кислий В.Д., Куртов А.І. ДО ПИТАННЯ ПРО МЕТОДИКУ ЛЬОТНОГО НАВЧАННЯ.....	70
Савчук О.А., Петрова Л.О. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ВИХОВАННЯ ТА НАВЧАННЯ КУРСАНТІВ ВВНЗ.....	73
Соболева С.М., Панфілов О.Ю. ПСИХОЛОГІЧНА ВІЙНА ТА ЇЇ ОСОБЛИВОСТІ В УМОВАХ ВОЄННОГО ЧАСУ	75
Воржевітіна Г.І. ЗАГАЛЬНИЙ АНАЛІЗ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ВОЄННИХ ДІЙ: МІЖНАРОДНЕ ЗАКОНОДАВСТВО.....	78
Яндола К.О. ВПЛИВ ВІЙНИ НА ІНФОРМАЦІЙНУ КУЛЬТУРУ	81
Голота А.А. ПІДТРИМКА МОРАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОГО СТАНУ ОСОБОВОГО СКЛАДУ ПОТРЕБУЄ РОЗРОБКИ НОВОЇ ФІЛОСОФСЬКОЇ ПАРАДИГМИ.....	85
Чаркіна Т.І. ІНФОРМАЦІЙНА КУЛЬТУРА В УМОВАХ СУЧАСНОГО ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА.....	94
Будур І.М., Михайловський Р.А. ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО ЗАХИСТУ ВІЙСЬКОВОПОЛОНЕНИХ.....	97
Rakutyanskyi S.V., Zorkin R.Y., Plakysi O.B. FACTOR OF MANIPULATION ABOUT PEACEFUL POPULATION OF THE COUNTRY CONSCIOUSNESS IS IN THE WAR-TIME: CONCEALMENT OF THE REAL STATE OF LOSSES OF THE RUSSIAN FEDERATION ARMY.....	100
Худавердова А.О. СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ СУЧАСНОЇ ВІЙНИ ТА МЕТОДИ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ДОПОМОГИ УЧАСНИКАМ БОЙОВИХ ДІЙ, ЧЛЕНАМ ЇХ СІМЕЙ ТА ВИМУШЕНИМ ПЕРЕСЕЛЕНЦЯМ.....	103

ПРИВІТАННЯ
командувача Повітряних Сил Збройних Сил України
генерал-лейтенанта Миколи ОЛЕЩУКА
учасникам VI Міжнародної наукової конференції
Харківського національного університету Повітряних Сил
імені Івана Кожедуба
«Сучасна війна: гуманітарний аспект»

Шановні учасники Міжнародної наукової конференції!

Цьогоріч наша зустріч відбувається в умовах повномасштабного воєнного вторгнення російської федерації на територію України. Усі загрози багаторічного гібридного протистояння з імперською росією, які неодноразово висвітлювалися та дискутувалися учасниками цієї конференції, стали страшною та невідворотною реальністю. Не в змозі прийняти становлення нової геополітичної реальності, що проявлялася у відриві України від колоніального минулого, недоімперія вирішила ціною нахабного насилля змінити ситуацію на свою користь. Руйнуючи українські міста та села, окуповуючи території, змушуючи населення України кардинально та боляче змінювати життя, країна-агресор намагається знищити українську державність та підкорити вільний народ.

Проте, сучасна війна – це не лише війна технологій, оснащення та стратегічних умінь, це передовсім війна сенсів та наративів. Інформаційна складова сучасної повномасштабної російсько-української війни є настільки значимою, що подекуди перемоги на інформаційному фронті є не менш важливими та вагомими за успіхи у безпосередньому зіткненні на передовій. Можна безкомпромісно стверджувати, що Україна впевнено перемагає в цій смисловій війні, оскільки за майже десятиріччя гібридного протистояння з росією створила стійку систему нових

суспільних цінностей, ядром якої є визнання самобутності та незалежності української нації, її історії, культури та мови.

Хочеться зазначити, що особливий внесок в розробку цієї системи зробили і всі ті фахівці зі стратегічних комунікацій, інформаційної безпеки, інформаційно-пропагандистського та психологічного забезпечення тощо, які ненастанно працювали на користь нації та держави, досліджуючи виклики національній безпеці України та розробляючи дієві механізми протидії російській агресії. Зараз їхні здобутки працюють на зміцнення обороноздатності в умовах потужних інформаційних атак російської федерації та доводять свою ефективність, демонструючи потужний опір українців – і цивільних, і військових – намаганням противника «демілітаризувати» та «денацифікувати» нашу країну. Отже, ваша робота, шановні учасники конференції, уже продемонструвала свою результативність. Працюйте так само плідно й надалі, нехай ваші зусилля так само наближують Україну до перемоги, як і мужність наших оборонців на передовій.

**СЛАВА УКРАЇНІ! СЛАВА ЗБРОЙНИМ СИЛАМ
УКРАЇНИ!**

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

СУЧАСНА ВІЙНА: ГУМАНІТАРНИЙ АСПЕКТ

VI МІЖНАРОДНА НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ
ХАРКІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ПОВІТРЯНИХ СИЛ імені ІВАНА КОЖЕДУБА

Відповідальний за випуск *В. Кротюк*

Комп'ютерна верстка *Д. Клочко*

Комп'ютерний дизайн обкладинки *Д. Клочко*

Техн. редактор *М.В. Дудко*

Формат 60 × 84/16

Ум.-друк. арк. – 6,00

Тираж 100 пр. Зам. 1/34-2023

Харківський національний університет

Повітряних Сил імені Івана Кожедуба

Свідectво суб'єкта видавничої справи ДК № 5370 від 30.06.2017 р.

Адреса видавництва: 61023, Харків-23, вул. Сумська, 77/79